

**ZESTAW ĆWICZEŃ MAJĄCYCH NA CELU WYWOŁANIE PRAWIDŁOWEJ ARTYKULACJI GŁOSEK
SZEREGU SYCZĄCEGO (s, z, c, dz)**

Ćwiczenia języka:

- Wysuwanie języka do przodu oraz chowanie go w jamie ustnej przy szeroko otwartej buzi (robimy półeczkę z języka);
- Kierowanie wysuniętego języka w kąci ust – naprzemiennie język długi i wąski lub krótki i szeroki (np. Żyrafa i słoń grają w tenisa);
- Unoszenie języka na górną wargę – język wąski i szeroki (stawiamy kropkę lub chowamy całą wargę) przy szeroko otwartej buzi;
- wysuwanie i chowanie języka pomiędzy zbliżonymi zębami (czesemy język);
- oprzeć czubek języka o dolne zęby – język wybrzuszyć tak aby górne zęby skrobały jego grzbiet (drapiemy koci grzbiet);
- robienie z języka rurki;
- unoszenie języka na górne zęby a następnie przesuwanie go w kierunku podniebienia miękkiego (malowanie sufitu);
- przesuwanie językiem po wewnętrznej i zewnętrznej stronie zębów górnych i dolnych (lakierowanie zębów);
- mlaskanie czubkiem i środkiem języka , przyssanie języka do podniebienia przy szeroko otwartej buzi (pokaż jak ssiesz cukierka);
- żucie brzegów języka zębami trzonowymi z obu stron jednocześnie

Ćwiczenia warg:

- szerokie otwieranie i zamykanie ust (śpiewak operowy);
- naprzemienne całuski i uśmiechy;
- naprzemienne robienie wesolej i smutnej miny (kąci ust do góry lub do dołu);
- układanie dolnej wargi na górną i odwrotnie (chowanie wargi);
- naprzemienne przygryzanie warg górnej i dolnej zębami;
- naprzemienne zasłanianie zębów górnych i dolnych wargami;
- gwizdanie, parskanie, cmokanie;
- wymawianie z przesadną dokładnością samogłosek: a, o,e, u, y, i;

Ćwiczenia żuchwy:

- opuszczanie i zamykanie szczęki dolnej;
- poruszanie żuchwą w linii poziomej (wahadełko)
- naśladowanie żucia krowy;

Ćwiczenia można wykonywać naprzemiennie przy zamkniętych i otwartych ustach.

Wywoływanie prawidłowej artykulacji głoski „s”

- rozciągamy wargi i wypowiadamy „eee...” - język leży za dolnymi siekaczami na dnie jamy ustnej; utrzymując podany układ języka polecamy przymknąć usta a zęby zbliżyć do siebie ;
- przed lustrem wypowiadamy wydłużone „eeeeeeee” - dziecko kontroluje układ narządów mowy w lustrze;
- aby mieć pewność, że język w trakcie wymawiania głoski nie zmieni położenia można polecić dziecku aby przytrzymywało czubkiem języka przy zębach np. supeł zawiązany na nici, kawałeczek andruta itp.
- Można polecić dziecku aby zagryzło słomkę do picia ułożoną po środku języka, wsuniętą na około 2 – 3 cm w głąb jamy ustnej – przy tym układzie dziecko próbuje dmuchać;
- Należy zwrócić uwagę, aby zgryz dziecka podczas artykulacji był naturalny Utrwalanie prawidłowej artykulacji głoski:
- Utrwalanie głoski w izolacji przy zachowaniu prawidłowego układu języka – strumień powietrza ma się wydobywać z przodu a nie z boku ust: - syczenie do środka pustej butelki (zaklinanie węża); - popychanie „syczeniem” piłeczki pingpongowej, piórka, papierowej maleńkiej łódeczki na wodzie; - robienie fal na wodzie w misce (marszczenie wody)
- Utrwalanie głoski w sylabach poprzez
- powtarzanie sylab:

Sa, so, se, su, sy , asa, aso, ase, asu, asy, osa, oso, ose, osu, osy, esa, eso, ese, esu, esy, usa, uso, use, usu, usy ysa, yso, yse, ysu, ysy

- zabawy w wymyślanie słów zaczynających się na wyćwiczone sylaby

3. Utrwalanie głoski w wyrazach: Sala, sałata, sanki, samolot, samochód, sandały, sarna, sobota, sok, soda, sople, sowa, ser, seler, sukienka, surowy, suchy, sól, syrop, synek; masa, kasa, klasa, pasek, piasek, basen, fasola, osa, kosa, włosy, wąsy mięso, las, nos, kłos, pies, lis; schody, sklep, skakanka, słoma, słoik, smutny, smoła, snopek, spodek, spodnie, stół, stopa, stary, stodoła, studnia, sweter; laska, maska, deska, miska, masło, list most, sosna, pasta, miasto, pusty, usta, kapusta, sos, sasanka, suchy ser, surowy seler, samochód osobowy ,stromie schody, stary stół, sklep sportowy, smaczna sałata, spokojny piesek, syпки piasek, kostka masła ,pusty słoik ,wysoka sosna, wąski pasek, jasne włosy, sosnowe deski

- loteryjki obrazkowe,

- Utrwalanie głósłki w dłuższych formach wypowiedzi do zautomatyzowania poprawnej artykulacji w mowie potocznej.

Stefek ma sanki.

W sklepie sprzedają sałatę.

Na stole stoi słoik.

Na półmisku jest mięso.

Lis ucieka do lasu.

Na basenie jest wesoło.

Na stołku są sandały.

Nad sadzawką rosną chwasty.

W stodole są sнопki słomy.

- opowiadanie obrazków;
- wierszyki, piosenki